

Beleid Vrijwilligerswerk Hof van Twente 2025-2029

nder **vrijwilligerswerk** de schouders onder **vrijwilligerswerk** de schouders onder **vrij**

Inhoud

1. Inleiding

2. Uitgangssituatie

- Visie en Missie Salut
- Visie/Missie Vrijwilligerszaken

3. Relevante ontwikkelingen vrijwilligerswerk

- Landelijke cijfers
- Cijfers en ontwikkelingen Hof van Twente
- Vrijwillige inzet en welzijn
- Vrijwillige inzet en sociaaleconomische status
- Hoe en waarom doen mensen vrijwilligerswerk?

4. Uitgangspunt Vrijwilligerszaken

- Kerntaken Vrijwilligerszaken
- SMOC

5. Stimuleren

- Inleiding
- Bewustwording van het belang
- Toegankelijkheid vergroten
- Erkenning en beloning
- Positieve cultuur
- Training en ondersteuning
- Doelgericht werven

6. Makelen

- Inleiding
- Verbindende rol in lokale samenwerking
- Integrale intake en bemiddeling op maat
- Platform Vrijwilliger in de Hof
- Jaarlijkse vrijwilligersmarkt

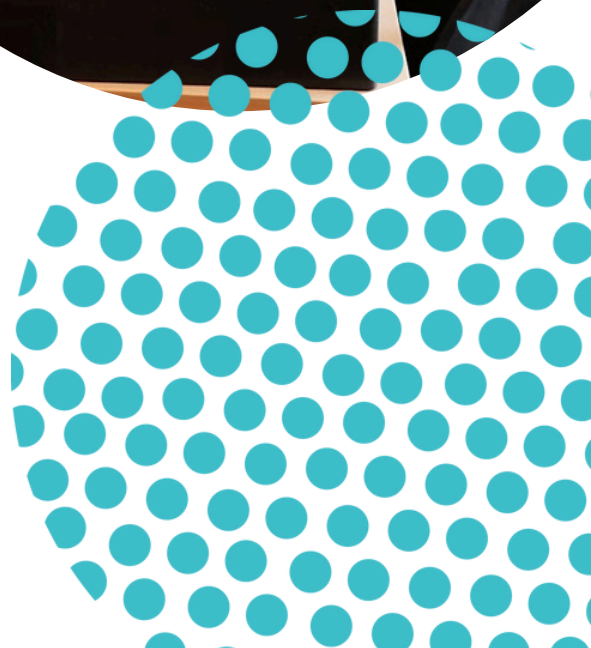
7. Ondersteunen

- Inleiding
- Aandacht voor deskundigheidsbevordering
- Ondersteunen organisaties bij hun beleid
- Activeren en stimuleren organisaties

8. Continueren

- Inleiding
- Waardering
- Continuïteit in aantrekkelijkheid
- Continuïteit in organisaties
- Vrijwilligers een stem geven
- Evaluatie en borging
- Rechten en plichten
- Toekomst

9. Slot

1. Inleiding

De Gemeente Hof van Twente en Salut vinden het belangrijk dat vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties goed worden ondersteund. Daarom hebben we samen dit beleid ontwikkeld. Het geeft duidelijke richtlijnen en helpt vrijwilligers om zich op een fijne en effectieve manier in te zetten. Ook biedt het organisaties de nodige handvatten om hun doelen te bereiken. In deze nota leggen we uit hoe we vrijwilligerswerk stimuleren en ondersteunen, en welke concrete stappen we samen nemen om dit mogelijk te maken.

Wat is vrijwilligerswerk?

Vrijwilligerswerk is werk dat je vrijwillig doet. Je kiest er zelf voor. Je doet dit werk **zonder ervoor betaald te worden**. Je helpt andere mensen, een organisatie of de samenleving. Je doet het vanuit jouw eigen motivatie.

Nieuwe context vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is van alle tijden, maar de context waarin het plaatsvindt, verandert voortdurend.

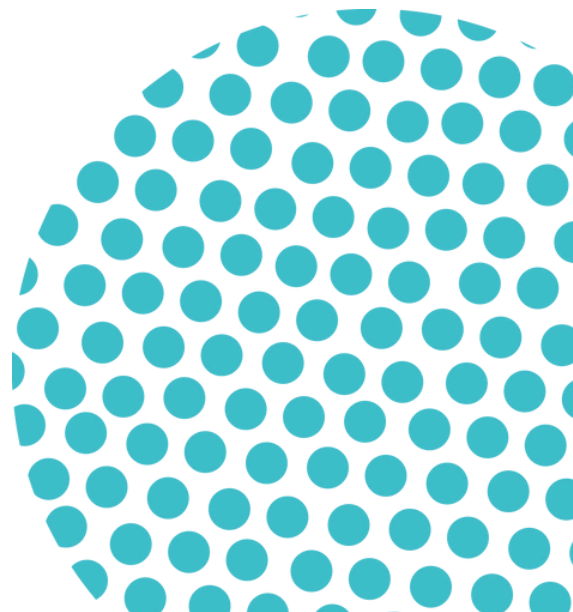
Er is een grote diversiteit aan inwoners die verantwoordelijkheid nemen voor hun omgeving. Deze trend weerspiegelt een bredere participatie van mensen uit verschillende lagen van de bevolking, inclusief degenen die zelf in een kwetsbare positie verkeren. Zij vinden in vrijwilligerswerk niet alleen een manier om bij te dragen aan de gemeenschap, maar ook om structuur en betekenis in hun eigen leven te brengen.

In de huidige context is er een groeiende behoefte aan een nieuwe dynamiek tussen de overheid en vrijwilligers- en bewonersorganisaties. Deze ontwikkeling is noodzakelijk om in te spelen op de veranderende vormen en methoden van vrijwilligerswerk. Traditionele organisatievormen worden steeds vaker vervangen door flexibeler en projectgerichte benaderingen. Dit vereist een dieper begrip van de diversiteit en motivatie van vrijwilligers.

Het vrijwilligersbeleid in de gemeente Hof van Twente wordt vormgegeven door de adviseurs vrijwilligerszaken van Salut. Binnen dit beleid wordt vrijwilligerswerk beschouwd als een essentieel onderdeel van het welzijn van de gemeenschap, met speciale aandacht voor participatie.

De visie op vrijwilligerswerk binnen dit beleid benadrukt het belang van vrijwilligerswerk als een integraal aspect van het welzijn van individuen en de gemeenschap als geheel. Vrijwilligerswerk wordt gezien als een manier om mensen te betrekken, hen te laten participeren in de maatschappij en hun welzijn te verbeteren.

De rol van Vrijwilligerszaken binnen dit beleid is duidelijk en specifiek omschreven.

2. Uitgangssituatie

Salut is een brede welzijnsinstelling. Dat betekent dat Salut in de kernen, buurtschappen en wijken binnen haar werkgebied een breed pallet aan activiteiten uitvoert, gericht op het welzijn van alle inwoners van de gemeente Hof van Twente.

2.1 Visie en Missie Salut

Missie.

Steun bieden bij het zetten van de volgende stap.

Visie.

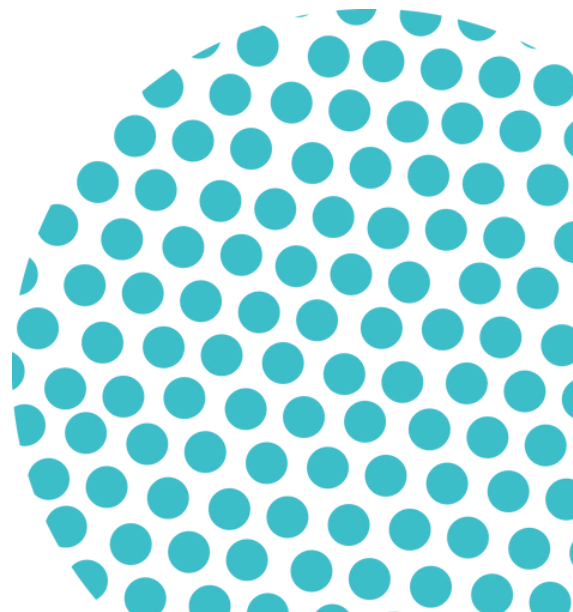
Bij Salut geloven we in de kracht van mensen. Met oprechte aandacht, deskundigheid en vertrouwen helpen wij mensen hun draagkracht te vergroten. Wij bouwen aan een veerkrachtig Hof van Twente, waarin iedereen mee kan doen. Door samenwerking en maatwerk maken we persoonlijke en gezamenlijke groei mogelijk. Samen zetten wij **de schouders onder verandering**.

2.2 Visie/ Missie Vrijwilligerszaken

Vrijwilligerswerk wordt gezien als een cruciale manier om actief deel te nemen aan de maatschappij. Door zich vrijwillig in te zetten, neemt de inwoner zelf deel aan het sociale leven, wat niet alleen zijn persoonlijke groei bevordert maar ook anderen helpt om mee te doen. Dit draagt bij aan het versterken van het gevoel van eigenwaarde en verbetert indirect het welzijn van onze inwoners. Hierdoor speelt vrijwilligerswerk een vitale rol in het opbouwen van een sterke en betrokken samenleving.

In de afgelopen jaren is er steeds meer druk gelegd op individuele inwoners. Dit zien we onder andere in de toenemende druk op vrijwilligers, verenigingen en mantelzorgers. Vanuit de visie en missie van Salut werken we samen met vrijwilligers en organisaties om het verschil te maken, op basis van gezamenlijke uitgangspunten. Vrijwilligerszaken is er voor alle inwoners, organisaties, verenigingen en de gemeente. Binnen Vrijwilligerszaken werken we uiteraard met vrijwilligers.

Vrijwilligerszaken is dé expert op het gebied van vrijwilligerswerk in de gemeente Hof van Twente. Met laagdrempelige informatie, advies, coaching, training en scholing zorgen wij ervoor dat inwoners zich vroegtijdig bewust worden van ontwikkelingen, hun eigen kunnen, en de mogelijkheid tot het krijgen van ondersteuning bij de zoektocht naar vrijwilligerswerk. We bouwen duurzame relaties op met individuen, de wijken waarin ze wonen en de verenigingen waarvan ze lid zijn. Daarnaast zetten wij ons in voor sociaal-maatschappelijke en professionele ondersteuning.

3. Relevante ontwikkelingen vrijwilligerswerk

Het beleid van Vrijwilligerszaken beweegt mee met de maatschappelijke ontwikkelingen en de ontwikkelingen in de gemeente Hof van Twente en daarom zijn in dit hoofdstuk relevante ontwikkelingen omschreven.

3.1 Landelijke cijfers

De Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022, GGD'en/CBS/RIVM (bewerking o.b.v. SMAP-methodiek, RIVM), en het rapport van het CBS uit 2024 biedt een nuttige inkijk in het vrijwilligerswerk in Nederland. Hier zijn de belangrijkste bevindingen en analyses.

Aantal Vrijwilligers:

- In 2024 gaf 49,5% van de Nederlandse bevolking van 15 jaar en ouder aan zich minstens één keer per jaar als vrijwilliger in te zetten.

-

Leeftijdsgroepen:

- Vrijwilligerswerk is het meest voorkomend bij de 35- tot 45-jarigen en de 65- tot 75-jarigen.
- De deelname is het laagst bij 25- tot 35-jarigen en 75-plussers.

Geslacht:

- Er is geen significant verschil tussen mannen en vrouwen wat betreft de frequentie van vrijwilligerswerk; beide geslachten doen even vaak vrijwilligerswerk.

Soorten Vrijwilligerswerk:

- Sportverenigingen zijn de belangrijkste sector voor vrijwilligers.
- Andere populaire sectoren zijn scholen, buurtactiviteiten, hobbyverenigingen, verzorging of gezondheidszorg, en levensbeschouwelijke organisaties.

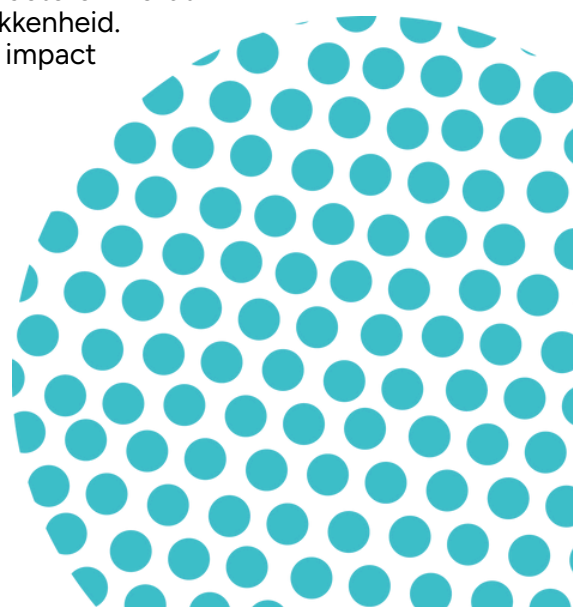
Frequentie en Tijdsbesteding:

- Er is een toename van incidenteel vrijwilligerswerk (af en toe of eenmalig) in 2023 ten opzichte van 2022.
- Het aandeel vrijwilligers dat regelmatig (wekelijks of maandelijks) vrijwilligerswerk doet, is iets lager dan in 2022.
- Vrijwilligers besteden gemiddeld iets meer dan 4 uur per week aan vrijwilligerswerk.

Redenen voor Vrijwilligerswerk:

- Sociaal contact
- Persoonlijke voldoening
- Interesse of passie voor een bepaald gebied
- Opdoen van ervaring en vaardigheden

Deze gegevens benadrukken hoe vrijwilligerswerk door verschillende factoren wordt beïnvloed, zoals leeftijd, soort organisatie, en de frequentie van betrokkenheid. Het biedt ook inzicht in de tijd die vrijwilligers besteden en de sociale impact van hun betrokkenheid.

3.2 Cijfers en ontwikkelingen Hof van Twente

Vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties spelen een cruciale rol bij het realiseren van maatschappelijke initiatieven. In de gemeente Hof van Twente is een aanzienlijk deel van de bevolking actief als vrijwilliger. Uit onderzoek blijkt dat 33,9% van de inwoners zich inzet voor vrijwilligerswerk. Dit percentage plaatst de gemeente op de vijfde plaats landelijk, volgens de ranglijst van Beste gemeenten 2023, opgesteld door EW en Bureau Louter op basis van gegevens van de GGD en het RIVM.

De diversiteit en reikwijdte van het vrijwilligerswerk in de Hof van Twente zijn indrukwekkend. Vrijwilligers zijn actief in tal van sectoren en vervullen uiteenlopende rollen binnen verschillende organisaties. Dit brede spectrum aan activiteiten en de inzet van zoveel inwoners benadrukken het belang van vrijwilligerswerk voor de gemeenschap en het succes van lokale maatschappelijke initiatieven.

3.3 Vrijwillige inzet en welzijn

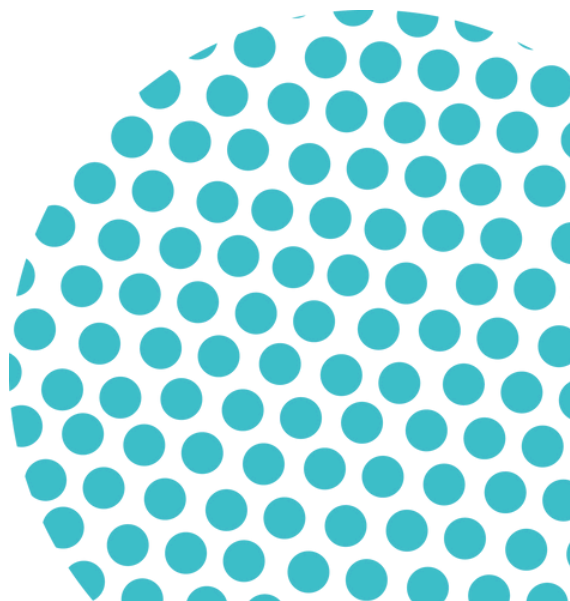
Psychische gezondheid is sterk verbonden met het doen van vrijwilligerswerk. Mensen die vrijwilligerswerk doen, ervaren vaak een betere psychische gezondheid dan degenen die dit niet doen. Volgens gegevens van het CBS blijkt dat 86,4% van de vrijwilligers een goede psychische gezondheid aangeeft, vergeleken met 81,9% van de mensen die geen vrijwilligerswerk verrichten.

Vrijwilligerswerk heeft ook een positief effect op het sociale leven en het ervaren van geluk. Personen die vrijwilligerswerk doen, geven hun sociale leven een hogere score (86,7% tegenover 79,9%) en ervaren meer geluk (90,9% tegenover 84,9%) dan mensen die geen vrijwilligerswerk doen. Deze cijfers benadrukken het belangrijke verband tussen vrijwilligerswerk en welzijn.

3.4 Vrijwillige inzet en sociaaleconomische status

In 2019 deed 58,4% van de WO'ers en 55,6% van de HBO'ers vrijwilligerswerk. Hiermee participeerden hoger opgeleide volwassenen vaker in vrijwilligerswerk dan lager opgeleide volwassenen. Slechts 30,2% van de volwassenen die alleen het basisonderwijs hebben afgerond, verleende vrijwilligerswerk. Ondanks dat mensen met een lagere opleiding minder vaak deelnemen aan vrijwilligerswerk, besteden zij wel meer uren aan dit werk (Arends & Schmeets, 2018).

Mensen met een migratieachtergrond doen minder vaak vrijwilligerswerk. Van de mensen met een niet-westerse migratieachtergrond doet 38% minimaal een keer per jaar vrijwilligerswerk, terwijl dit percentage bij mensen met een westerse migratieachtergrond ruim 40% is. Het percentage vrijwilligers onder mensen met en zonder een betaalde baan blijkt nagenoeg gelijk te zijn. Werklozen die actief op zoek zijn naar werk en mensen die vanwege zorgtaken, leeftijd, of pensioen niet meer beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt, doen bovengemiddeld veel vrijwilligerswerk. Werknemers zonder vast contract en mensen die vanwege gezondheidsklachten of een studie (tijdelijk) niet beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt, zijn daarentegen minder actief als vrijwilliger.

3.5 Hoe en waarom doen mensen vrijwilligerswerk?

Voor vrijwilligersorganisaties is het cruciaal om te begrijpen hoe en waarom mensen zich inzetten voor vrijwilligerswerk. De meeste mensen beginnen met vrijwilligerswerk omdat ze ervoor gevraagd worden. Dit geldt vooral voor sportverenigingen (59%) en kerken, moskeeën en levensbeschouwelijke verenigingen (52%). Voor sociale hulpverlening, rechtshulp, reclassering of slachtofferhulp worden mensen het minst vaak gevraagd; de meeste vrijwilligers in deze sectoren nemen op eigen initiatief deel (71%).

De belangrijkste motieven voor vrijwilligerswerk zijn:

- Het zelf leuk vinden om te doen (60%)
- Het fijn vinden om iets voor een ander te doen (54%)
- Vrijwilligerswerk als zinvolle tijdsbesteding zien (33%)
- Het beschouwen als een plicht (28%)
- Sociale contacten onderhouden (27%)
- Nieuwe dingen leren (17%)
- Een opstap naar een betaalde baan (5,8%)

Binnen organisaties houden vrijwilligers zich voornamelijk bezig met:

- Het organiseren van activiteiten (52%)
- Bestuursfuncties (27%)
- Klusjes (20%)
- Training en scholing (16%)
- Collecteren (16%)
- Administratie (16%)

Deze cijfers verschillen echter per type organisatie. In belangenorganisaties zoals vakbonden en bewonersverenigingen is bijvoorbeeld het percentage bestuurders significant hoger.

Bron: Geven in Nederland, R. Bekkers, T. Schuyt; Maatschappelijke participatie: voor en met elkaar, Van Houwelingen & De Hart, SCP 2013; Vrijwilligers met en zonder betaald werk, Sabine Krieg, Hendrika Lautenbach, Hans Schmeets, CBS december 2017.

4 Uitgangspunt Vrijwilligerszaken

In dit hoofdstuk wordt beschreven wat de kerntaken en de aandachtspunten van Vrijwilligerszaken zijn.

4.1 Kerntaken Vrijwilligerszaken

Salut ziet het als haar taak om een rol te spelen bij het adviseren en ondersteunen van organisaties die met (potentieel) vrijwilligers werken. Ze wil op zoek gaan naar nieuwe combinaties en verbindingen door verschillende partijen in de lokale samenleving bij elkaar te brengen, zoals potentiële vrijwilligers, georganiseerde en niet-georganiseerde verbanden, het bedrijfsleven, scholen, en meer. Daarnaast streeft Salut ernaar om verschillende beleidsterreinen, zoals de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning), WI (Wet Inburgering), en WWB (Wet Werk en Bijstand), te verbinden.

Salut biedt ondersteuning op verschillende niveaus:

1. Individueel niveau:

Het adviseren en begeleiden van individuele vrijwilligers en mensen die geïnteresseerd zijn in vrijwilligerswerk.

2. Organisatieontwikkeling:

Het helpen van organisaties bij het ontwikkelen van hun vrijwilligersbeleid en het optimaliseren van hun werkwijze.

3. Advies:

Het geven van strategisch advies aan zowel vrijwilligersorganisaties als beleidsmakers om een betere samenwerking en effectiviteit te bereiken.

Door deze aanpak kunnen nieuwe verbindingen en combinaties ontstaan die vernieuwend zijn en andere impulsen geven aan het vrijwilligerswerk, vormen van informele participatie en burgerinitiatief. Het uiteindelijke doel van Salut is het behouden, stimuleren en faciliteren van sociaal burgerschap in de vorm van vrijwilligerswerk.

4.2 SMOC

De rol die Salut wil spelen binnen het domein Vrijwilligerszaken is gebaseerd op vier aandachtspunten die samen de afkorting SMOC vormen: Stimuleren, Makelen, Ondersteunen en Continueren. Deze aandachtspunten zijn ontwikkeld door Movisie (2014, 'Vrijwilligerswerk is de basis'). In de volgorde is een chronologie zichtbaar die de levenscyclus van vrijwilligerswerk weerspiegelt.

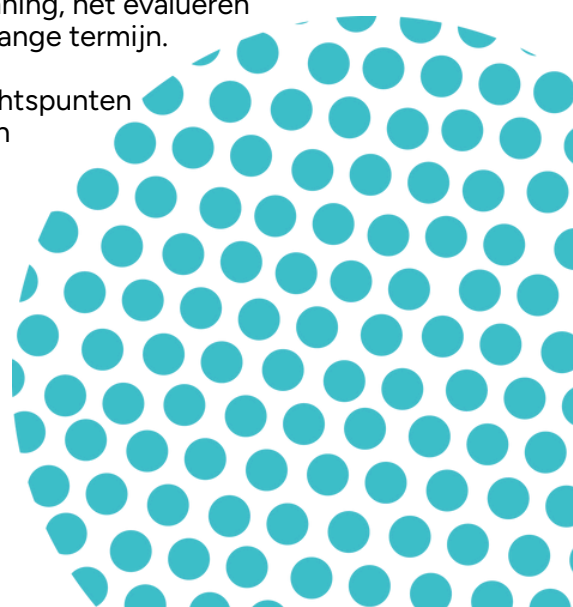
1. Stimuleren: Het begint met de vraag hoe vrijwillige inzet gestimuleerd kan worden. Dit betekent het enthousiasmeren van mensen om zich in te zetten als vrijwilliger. Dit kan door het benadrukken van de persoonlijke en maatschappelijke voordelen van vrijwilligerswerk.

2. Makelen: Mochten mensen geïnteresseerd zijn geraakt om vrijwillig aan de slag te gaan, is het belangrijk om te zorgen dat ze op de juiste plek terechtkomen. Dit houdt in dat Salut een match maakt tussen vrijwilligers en organisaties die vrijwilligers nodig hebben, waarbij rekening wordt gehouden met de interesses en vaardigheden van de vrijwilligers en de behoeften van de organisaties.

3. Ondersteunen: Eenmaal gestart is het belangrijk dat de vrijwilliger en de vrijwilligersorganisatie ondersteuning kunnen krijgen, mochten ze daar behoefte aan hebben. Dit kan variëren van training en begeleiding tot het bieden van middelen en advies om de vrijwilligerservaring succesvol te maken.

4. Continueren: Ten slotte zijn er activiteiten die ertoe bijdragen dat de continuïteit gewaarborgd blijft. Dit betekent het behouden van vrijwilligers door het bieden van erkenning, het evalueren van hun ervaringen, en het verbeteren van de vrijwilligerservaring op lange termijn.

In hoofdstukken 5 tot en met 8 worden aan de hand van deze aandachtspunten de ontwikkeling, de rol van Vrijwilligerszaken en het vrijwilligerswerk in Hof van Twente verder uitgewerkt, rekening houdend met de maatschappelijke ontwikkelingen.

5 Stimuleren

5.1 Inleiding

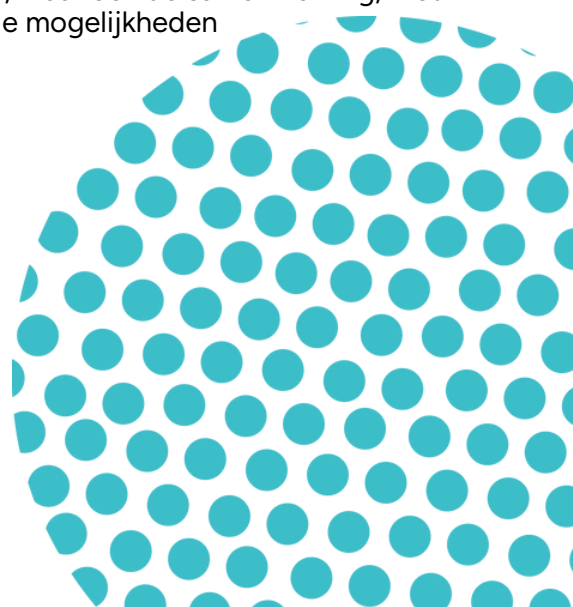
Bij de adviseurs Vrijwilligerszaken van Salut komen diverse verzoeken van organisaties en hulpverleners binnen voor ondersteuning bij het werven en vinden van vrijwilligers. De vraag is groot en divers. Verschillende organisaties geven aan moeite te hebben met het vinden van vrijwilligers en zoeken vaak in hun eigen netwerk. Zo horen we aan de ene kant op verschillende plaatsen de roep om meer vrijwilligers. Clubs, verenigingen en zorgorganisaties hebben steeds vaker te maken met een tekort aan vrijwilligers, waardoor de continuïteit van de activiteiten bedreigd wordt. Aan de andere kant zie je mensen op zoek naar een nuttige, leuke of leerzame invulling van hun beschikbare vrije tijd, maar daarbij niet aan vrijwilligerswerk denken. En er zijn mensen die misschien nog nooit hebben overwogen om zich vrijwillig ergens voor in te zetten, maar voor wie het waardevol zou zijn om zich meer onder de mensen te bevinden, omdat bijvoorbeeld eenzaamheid op de loer ligt. De centrale vraag bij dit aandachtspunt is: Hoe kan Salut vrijwilligerswerk stimuleren?

Het aandachtspunt Stimuleren van vrijwilligerswerk bestaat uit de volgende facetten:

- Bewustwording van het belang van vrijwilligerswerk creëren. Vrijwilligerswerk een gezicht geven door social media, lokale evenementen of samenwerking met gemeente, scholen en organisaties.
- Toegankelijkheid vergroten. Het recent ontwikkelde online vrijwilligersplatform, waar inwoners eenvoudig vrijwilligerswerk in hun omgeving kunnen vinden breed onder de aandacht brengen. Flexibiliteit in het doen van vrijwilligerswerk promoten bij organisaties. Tijdens de jaarlijks terugkerende vrijwilligersmarkt de mogelijkheid om op een laagdrempelige manier kennis te maken met vrijwilligerswerk.
- Erkenning en beloning. Bijvoorbeeld het ontwikkelen van een vrijwilligerscertificaat Vrijwilligerindehof. De jaarlijkse vrijwilligersavond als moment voor aandacht en beloning.
- Positieve cultuur. Bijeenkomsten organiseren of een online forum. Vrijwilligerswerk publiekelijk erkennen, bijvoorbeeld door jaarlijkse prijzen of ceremonie.
- Training en ondersteuning. Fysiek was altijd al mogelijk, nu ook online mogelijkheden tot het volgen van trainingen, zodat de vrijwilliger en/of organisatie er gebruik van kan maken op een door henzelf gekozen moment.
- Doelgericht werven. Bij specifieke doelgroepen zoals bijvoorbeeld gepensioneerden, studenten of specifieke professionals, inspelen op interesse en mogelijkheden. Gebruik maken van ambassadeurs voor het doen van vrijwilligerswerk, de zogenoemde bekende of invloedrijke personen.

5.2 Bewustwording van het belang van vrijwilligerswerk creëren.

Vrijwilligerswerk is voor de inwoners van Hof van Twente en de gemeente goud waard in de brede zin van het woord. Op bijna alle beleidsterreinen spelen vrijwilligers een belangrijke rol. Denk aan opvang van kwetsbare groepen, integratie, veiligheid, cultuur, natuur en zorg. Salut ziet voor zichzelf als taak om ervoor te zorgen dat beleidsambtenaren en bestuurders van diverse portefeuilles (niet alleen Wmo) weten waarover ze het hebben als het over vrijwilligerswerk gaat. De adviseurs Vrijwilligerszaken Salut zorgen ervoor dat ze het werkveld kennen en weten wat er speelt. Een prachtig voorbeeld hiervan is o.a. de samenwerking met de gemeente in de week van de vrijwilliger, maar ook de samenwerking, met provincie en andere vrijwilligerssteunpunten, in het onderzoek naar de mogelijkheden voor het doen van vrijwilligerswerk vanuit een kwetsbare positie.

5.3 Toegankelijkheid vergroten.

De Adviseurs vrijwilligerszaken van Salut brengen het online platform www.vrijwilligerindehof.nl actief onder de aandacht van organisaties en vrijwilligers. Op deze plek wordt zoveel mogelijk het vrijwilligerswerk in Hof van Twente gecentraliseerd. De technologie van het matchsysteem maakt het eenvoudig om de passende vrijwilligersvacature/ vrijwilliger te vinden. Er is aandacht voor inclusieve mogelijkheden, en voor het doen van vrijwilligerswerk door mensen met beperkingen, ouderen, jongeren en mensen met verschillende culturele achtergronden. Communicatie vindt plaats in eenvoudige taal, zodat mensen met verschillende taalniveaus en opleidingen het goed begrijpen.

5.4 Erkenning en beloning

Vrijwilligers gaat het niet om een geldelijke beloning, weten we uit ervaring. Wel vinden mensen die vrijwilligerswerk doen het fijn als er aandacht voor hen is. Voor iedere vrijwilliger zal dit op een andere manier volstaan. Zo heeft de ene vrijwilliger graag publieke erkenning, dit kan zijn door een officiële onderscheiding of zichtbaarheid/ aandacht in social media of lokale krant. Een andere vrijwilliger vindt het van belang dat door het doen van vrijwilligerswerk ze erkenning krijgen in de vorm van een certificaat. Maar ook bestaat behoefte aan materiële beloning in de vorm van een kleine cadeaubon of exclusieve merchandise zoals pennen, mokken of waterdrinkflessen, met het logo van de organisatie, of een ervaringsgerichte beloning toegang tot online training of workshops.

5.5 Positieve cultuur.

Het is van groot belang om inwoners te stimuleren zich vrijwillig in te zetten. Dit kan door te laten zien welke aantrekkelijke vormen van vrijwilligerswerk er allemaal zijn in de gemeente, we doen dit onder ander door het vrijwilligersplatform www.vrijwilligerindehof.nl, adverteren in de lokale krant, gebruik te maken van diverse social-mediakanalen en eens per jaar de vrijwilligersmarkt te organiseren. Maar ook aandacht voor vrijwilligerswerk tijdens de week van de vrijwilliger of het geven van presentaties bij bijvoorbeeld vrouwenverenigingen, scholen, ouderenverenigingen of een Probusclub.

Vrijwilligerswerk is goed voor vrijwilligers en voor de samenleving. Toch heeft het niet altijd een hip imago. Het is dus belangrijk dat Salut communiceert over de opbrengsten: zowel de maatschappelijke als de persoonlijke. Met andere woorden de baat die vrijwilligers erbij hebben zoals:

- Carrièregerichte motieven
- Leermotieven
- Sociale motieven
- Beschermingsmotieven
- Kwaliteitsmotief
- Pleziermotief

5.6 Training en ondersteuning.

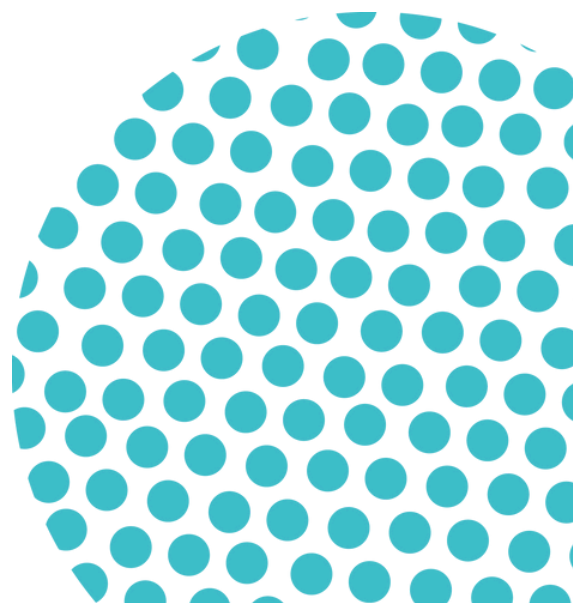
Het is belangrijk dat vrijwilligers en organisaties volledig geïnformeerd worden over bijvoorbeeld de vrijwilligersvergoeding, vrijwilligerswerk en uitkering of vrijwilligersverzekering. Goede informatie kan vrijwilligers stimuleren om vrijwilligerswerk te gaan doen. Bijvoorbeeld de mogelijkheden van vrijwilligerswerk naast het hebben van een uitkering. Wij geven advies op maat aan vrijwilligers en organisaties om continuïteit, kwaliteit en veiligheid binnen alle sectoren waar vrijwilligerswerk plaatsvindt te waarborgen. Vrijwilligers kunnen zelf online hun kennis, kwaliteiten verhogen door het volgen van gratis online trainingen op www.vrijwilligerindehof.nl.

5.7 Doelgericht werven.

Om vrijwilligerswerk te stimuleren en te continueren is het, gezien de maatschappelijke ontwikkelingen (vergrijzing, minder tijd) essentieel, om te kijken naar nieuwe of alternatieve vormen van vrijwilligerswerk. Hierbij is het van groot belang om rekening te houden met veranderingen/ nieuwe trends en hierin mee te bewegen.

Te denken valt aan flexibele inzet en/of korte overzichtelijke taken. Of de inzet van online vrijwilligerswerk zoals geven van advies, het beheren van social media of het vertalen van teksten. We zien ook dat er een groeiende vraag is naar vrijwilligers met specifieke vaardigheden zoals IT, marketing of management ervaring. Hier zien we mogelijkheden voor bedrijven om medewerkers de kans te bieden hun professionele vaardigheden in te zetten. Het mes snijdt hierbij aan twee kanten: medewerkers die vrijwilligerswerk doen zijn productievere werknemers, en als bedrijf kan je jouw maatschappelijke betrokkenheid laten zien. Gemeenschappen activeren door voorbeelden te laten zien van buurtmoestuinen, schoonmaakacties of gezamenlijke zorgprojecten, zonder tussenkomst van grote organisaties.

Projecten die gericht zijn op duurzaamheid, sociale rechtvaardigheid en samenwerking tussen verschillende generaties winnen aan populariteit.

6 Makelen

6.1 Inleiding

Het tweede aandachtspunt voor lokaal beleid vrijwilligerswerk is Makelen. Dit gaat over verbinden en het optimaal matchen van vraag en aanbod.

Het aandachtspunt Makelen bestaat uit de volgende facetten:

- Verbindende rol in lokale samenwerking
- Integrale intake en bemiddeling op maat
- Platform www.vrijwilligerindehof.nl
- Vrijwilligersmarkt

6.2 Verbindende rol in lokale samenwerking

In de ondersteuning van vrijwilligerswerk heeft Salut een verbindende rol. Salut verbindt verenigingen, initiatieven, clubs en vrijwilligersorganisaties aan elkaar, én aan vrijwilligers. Waar mogelijk wordt ook verbinding gezocht met andere sectoren en partijen zoals gemeente, bedrijven en scholen. Daarbij is zij kritisch op verdringing van betaald werk. Salut stimuleert de samenwerking tussen organisaties om daarmee het aanbod in de Hof van Twente aansluitend en effectief te maken.

6.3 Integrale intake en bemiddeling op maat.

Maatwerk is van groot belang. Dit doet vrijwilligerszaken voor alle inwoners van de Hof van Twente, en sluit daarbij niemand uit. Er wordt nadrukkelijk gekeken naar de persoonlijke wensen en kwaliteiten bij het matchen van vrijwilligers. Vrijwilligerszaken overlegt met de vrijwilliger of er behoefte is aan een persoonlijk gesprek, waarin zij kunnen toelichten wat zij van vrijwilligerswerk verwachten en waar de interesse van de vrijwilliger ligt. Aan het persoonlijke gesprek, de brede intake, hecht Vrijwilligerszaken veel waarde omdat op deze manier beter inzicht verkregen wordt wat bij iemand past. Wanneer de aansluiting goed is, is de kans van slagen groter. Als er een geschikte vrijwilligerswerkplek is gevonden, wordt er in overleg bekeken of de vrijwilliger op eigen kracht gaat, of behoefte heeft aan warme bemiddeling. Salut biedt na warme bemiddeling geen begeleiding in het vrijwilligerswerk bij externe organisaties.

6.4 Platform Vrijwilliger in de Hof.

Salut beheert het platform www.vrijwilligerindehof.nl, dat voor iedereen toegankelijk is. Hier vind je onder andere het actuele aanbod van vacatures in Hof van Twente. Naast de vacaturebank worden er vrijwilligers bemiddeld naar organisaties doordat we proactief werken en bemiddelen.

De vacaturebank is specifiek gericht op vrijwilligerswerk en niet op betaald werk. Salut heeft de taak om werkverdringing te bewaken.

Daarom zijn er criteria opgesteld voor het gebruik maken van de vacaturebank:

- De locatie heeft een duidelijke maatschappelijke functie en werkt vanuit een sociaal oogpunt. De individuele ontplooiing, meedoen in de samenleving is een belangrijk onderdeel van het vrijwilligerswerk. Met een SSBI-status voldoe je aan dit criterium. Heb je dit niet, dan gaan we samen kijken of je hieraan voldoet.
- We bemiddelen niet voor organisaties die winst willen maken. Alleen als zo'n organisatie géén winst oogmerk heeft én een ANBI-status, kunnen we wél helpen. Heb je die status nog niet, maar denk je dat je eraan kunt voldoen? Dan kijken we daar samen naar.
- Er wordt niet bemiddeld voor privépersonen.
- Het vrijwilligerswerk mag niet het karakter van betaalde arbeid hebben.
- Het vrijwilligerswerk mag niet plaatsvervangend door bezuinigingen zijn.
- We bemiddelen niet voor organisaties die mensen uitsluiten op basis van leeftijd, geloof, afkomst of seksuele voorkeur.
- Indien er twijfel is of de organisatie voldoet aan bovenstaande criteria, kan gevraagd worden om verantwoording af te leggen over de uitgevoerde activiteiten en de besteding van verkregen gelden en middelen.

6.5 Jaarlijkse vrijwilligersmarkt.

Jaarlijks organiseren wij een Vrijwilligersmarkt, waar diverse organisaties de mogelijkheid krijgen om hun vacatures en activiteiten te presenteren. Tijdens dit evenement kunnen geïnteresseerden in gesprek gaan met verschillende organisaties die actief zijn in uiteenlopende sectoren. Dit biedt niet alleen vrijwilligers de kans om een passende rol te vinden, maar helpt ook organisaties bij het werven van gemotiveerde vrijwilligers.

Daarnaast is er tijdens de markt aandacht en waardering vanuit het sociale domein van de gemeente voor de inzet van vrijwilligers. Na afloop krijgen de deelnemende organisaties de gelegenheid om met elkaar te netwerken, ervaringen te delen en nieuwe samenwerkingen te verkennen. Onze Vrijwilligersmarkt draagt zo bij aan een sterke en betrokken gemeenschap door ontmoeting en samenwerking te stimuleren.

7 Ondersteunen

7.1 Inleiding

Vrijwilligers en hun organisaties lopen regelmatig tegen dingen aan die hun vrijwilligerswerk belemmeren. Dat kan liggen op het terrein van het kennisniveau bij gespecialiseerde vrijwilligersfuncties of het enthousiasme van sommige vrijwilligers, waardoor ze te veel hooi op de vork nemen en risico's lopen overbelast te raken.

Dit derde aandachtspunt gaat over het ondersteunen van de vrijwilligers en organisaties die werken met vrijwilligers.

Ondersteunen bestaat uit de volgende facetten:

- Aandacht voor deskundigheidsbevordering voor zowel vrijwilligers als organisaties.
- Ondersteuning van organisaties bij hun vrijwilligersbeleid.
- Activering en stimulering van organisaties.

7.2 Aandacht voor deskundigheidsbevordering

Deskundigheidsbevordering voor vrijwilligers.

Bijeenkomsten met andere vrijwilligers, waar ervaringen kunnen worden uitgewisseld, maar waar men ook informatie over een bepaald onderwerp ontvangt werken over het algemeen positief. Het geeft een gevoel van waardering, van gehoord worden en het levert betrokkenheid op, bovendien wordt hiermee het kennisniveau van de vrijwilliger vergroot. Salut vindt het organiseren van trainingen, cursussen en workshops voor vrijwilligers dan ook van belang. Daarnaast zien we dat de vrijwilliger van tegenwoordig ook graag zelf bepaalt wanneer en aan welke training behoefte is. Hiervoor is op www.vrijwilligerindehof.nl de vrijwilligersacademie ingericht, met een groot aanbod van deskundigheidsbevordering.

Deskundigheidsbevordering voor Organisaties.

Mede door de wetsveranderingen, de komst van de WMO en de participatiewet wordt er een groter beroep gedaan op voorliggende voorzieningen, veelal georganiseerd door vrijwilligersorganisaties. Salut onderhoudt contact met deze organisaties, heeft daardoor in beeld waar de kracht en de zwakte van organisaties ligt. Salut ondersteunt de organisaties door middel van deskundigheidsbevordering, aansluitend op de behoeftes. Deze deskundigheidsbevordering wordt fysiek aangeboden, maar ook digitaal op www.vrijwilligerindehof.nl.

7.3 Ondersteunt organisaties bij hun vrijwilligersbeleid

Voor vrijwilligersorganisaties is het goed een eigen vrijwilligersbeleid te hebben: het verschaft helderheid voor alle betrokken partijen. Salut stimuleert organisaties om aan de kwaliteit van hun vrijwilligersbeleid te werken. De ondersteuning hierin is op maat. Met organisaties wordt besproken hoe hun beleid eruitziet, indien gewenst wordt hierbij advies gegeven en ondersteund in voorbeeldformulieren en aanpassingen.

Deskundigheidsbevordering gerelateerd aan thema's over vrijwilligersbeleid is een onderdeel van de ondersteuning, zie 7.2.

Op www.vrijwilligerindehof.nl onder de tab handig om te weten staat een checklist voor de opzet van een vrijwilligersbeleid.

7.4 Activeert en stimuleert organisaties

Vrijwilligersorganisaties hebben behoefte aan ondersteuning op verschillende gebieden. Het kan gaan over informatievoorziening, sparren over vooruitgang en toekomst, bewustwording creëren, verbindingen leggen met elkaar en het vinden van vrijwilligers.

Informatievoorziening:

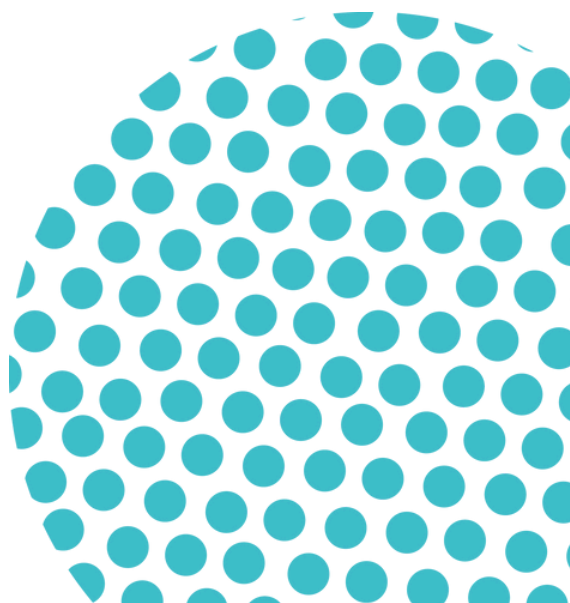
Door goed geïnformeerd te blijven door het deelnemen aan verschillende kennisplatformen (zoals NOV, Vosvi en Movisie) over trends, nieuws en onderzoeken rondom Vrijwilligerszaken, kan Salut zowel op individueel vlak als binnen de VASK Platform overleggen, informatie delen die van toepassing is voor betrokkenen.

Sparren over vooruitgang en toekomst.

Door met elkaar in gesprek te zijn, komen er vraagstukken aan de orde die te maken hebben met vooruitgang en toekomst. Voorbeelden hiervan zijn een verouderend bestuur, terugloop vrijwilligers, vrijwilligerswerk vanuit een "kwetsbare" situatie of samenwerking met andere organisaties. Door samen het gesprek aan te gaan, door te vragen en ervaring en kennis van andere organisaties te delen, kunnen er nieuwe inzichten verkregen worden.

Bewustwording creëren.

Door veel in contact te zijn met organisaties is Salut goed op de hoogte van de problemen die organisaties ervaren in Gemeente Hof van Twente. Problemen kunnen regio/ kern gebonden zijn, te maken hebben met wet- en regelgeving, voortkomen uit lokale tradities, of vanuit de gedachte 'we hebben het altijd al zo gedaan'. Doordat Salut deze onderwerpen bespreekbaar maakt creëer je bewustwording en kan je preventief werken.

Voorbeeld:

In 2024 hebben we samen met organisaties, ketenpartner en vrijwilligers gesprekken gevoerd over kwetsbaarheid en vrijwilligerswerk. Dit heeft veel nieuwe inzichten voor alle betrokken partijen opgeleverd. We hebben van elkaar geleerd wat er nodig is om een goede vrijwilligersplek te hebben voor mensen die vrijwilligerswerk gaan doen vanuit een “kwetsbare” positie.

De Adviseurs Vrijwilligerszaken van Salut merkten een sterke toename in het aantal inwoners van Hof van Twente die, ondanks of misschien juist dankzij hun kwetsbaarheid, actief wilden bijdragen aan de samenleving in de vorm van vrijwilligerswerk.

Met subsidiegelden van de provincie Overijssel hebben we een project uit kunnen voeren dat zich richtte op de ondersteuning van deze vrijwilligers en de vrijwilligersorganisaties.

Via meerdere netwerkcafés brachten we vrijwilligers, professionals en organisaties samen om kennis en ervaringen te delen en draagvlak te creëren. Dit leverde niet alleen waardevolle inzichten op, maar ook ideeën en concrete mogelijkheden voor mensen die anders misschien aan de zijlijn zouden blijven staan.

De afsluiting van het project was een bijzonder moment: een inspirerende middag in De Pol in Diepenheim, waar we samen reflecteerden op de behaalde resultaten. Met een indrukwekkend theaterstuk van Kamak – gespeeld door acteurs met hun eigen kwetsbaarheid – en vier krachtige filmpjes met persoonlijke verhalen van vrijwilligers, werd zichtbaar wat mogelijk is als mensen de kans krijgen om hun talenten in te zetten.

Het afgelopen jaar hebben we ervaren dat vrijwilligerswerk niet alleen een manier is om anderen te helpen, maar ook een krachtig middel om zelf weer grip op het leven te krijgen.

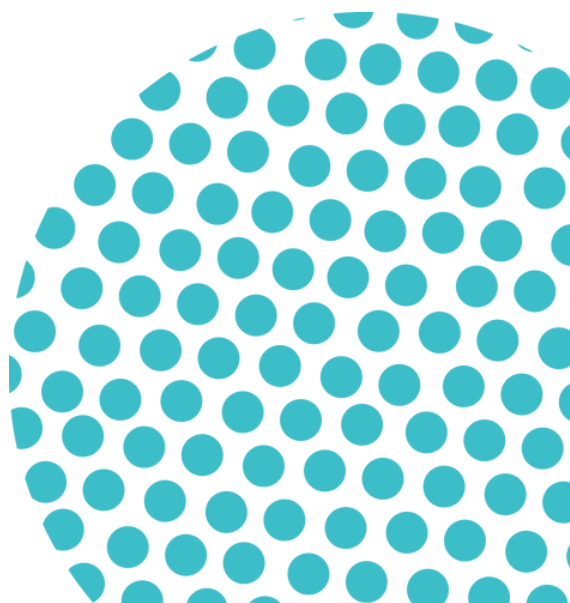
We zijn nu aan het kijken hoe we de opgehaalde kennis en het draagvlak dat is ontstaan een vervolg kunnen gaan geven.

Samen bouwen we aan een inclusieve samenleving, waarin iedereen mee kan doen.

Verbindingen leggen.

Om iedereen in zijn kracht te brengen, is het maken van verbindingen tussen organisaties, personen andere sectoren en partijen belangrijk. Vanuit de 4 aandachtspunten van de SMOC wordt gewerkt aan deze verbindingen. Dit doen we door elkaars netwerk te vergroten, zoals bijvoorbeeld; cursusaanbod, netwerkbijeenkomsten zoals het tweejaarlijkse VASK Platform in de diverse kernen, week van de vrijwilliger en eenmalig/ terugkerende activiteiten.

Vinden van vrijwilligers:
Zie makelen 6

8 Continueren

8.1 Inleiding

Wat is ervoor nodig om te zorgen dat de enthousiaste vrijwilliger van nu over enkele jaren nog steeds vrijwilliger is? Het vierde aandachtspunt is Continueren. Dit aandachtspunt gaat over alle activiteiten die ervoor zorgen dat inwoners zich vrijwillig blijven inzetten, en dat de vrijwillige activiteiten gecontinueerd worden, wanneer vrijwilligers kiezen voor een andere vrijetijdsbesteding.

Bij het aandachtspunt Continueren zijn de volgende facetten belangrijk:

- Geef vrijwilligers waardering
- Continuïteit in aantrekkelijkheid
- Continuïteit in organisaties
- Geef vrijwilligers een stem
- Draag zorg voor evaluatie en borging
- Rechten en plichten
- Toekomst

8.2 Geef vrijwilligers waardering

Een belangrijke manier om vrijwilligers te behouden, is het waarderen van het werk dat ze doen.

Hoe waardering wordt ervaren is voor eenieder verschillend, dat kan bijvoorbeeld zijn door cursusaanbod, persoonlijke aandacht, het schenken van een attentie of bijvoorbeeld door het organiseren van bijeenkomsten. Ook kan het uitreiken van een vrijwilligersprijs een mooie manier zijn om waardering voor iemand of een organisatie uit te spreken. Het uitlichten van vrijwilligersprojecten in de lokale media, vergroot het gevoel van trots van de vrijwilliger. "Bij die club hoor ik."

Een andere vorm van waardering is de vrijwilliger het gevoel geven echt deel uit te maken van de organisatie. Zo ontvangen jeugdtrainers bij sportverenigingen vaak een trainingspak. Hoewel deze vormen van waardering vanuit de organisatie moeten komen, kan Salut wel een rol hebben in het bij elkaar brengen van organisaties, zodat ze onderling ideeën kunnen opdoen.

Salut organiseert jaarlijks in opdracht van Gemeente Hof van Twente een vrijwilligersavond, deze is toegankelijk voor vrijwilligers die actief zijn in Hof van Twente. Het vrijwilligersontbijt is ook een jaarlijks terugkerend waarderingsmoment, hiervoor worden inwoners die vrijwilligerswerk doen uitgenodigd, dit is altijd themagericht.

8.3 Continuïteit in aantrekkelijkheid

Continuïteit kan bevorderd worden door blijvend een positief beeld te schetsen van vrijwilligerswerk. Maak succesvol vrijwilligerswerk zichtbaar. Zorg voor aansprekende voorbeelden in een enthousiasmerende promotiecampagne. Deze promotie kan voor een blijvende aantrekkingskracht zorgen. Wees je bewust van, en speel in op de motieven die vrijwilligers hebben.

8.4 Continuïteit in organisaties

Continuïteit kan gewaarborgd worden door ze te ondersteunen bij vrijwilligersbeleid en ondersteuning op maat te bieden. Hierbij wordt altijd uitgegaan van zelfstandigheid en eigen kracht. Inzicht verschaffen in hoe een organisatie gezond gehouden kan worden, is van belang.

8.5 Geef vrijwilligers een stem

In vrijwilligersorganisaties is het belangrijk dat vrijwilligers een stem krijgen. Ze hebben een andere positie dan beroepskrachten, daardoor kunnen ze de organisatie een spiegel voorhouden. Het is waardevol regelmatig naar de geluiden van vrijwilligers te luisteren.

8.6 Draag zorg voor evaluatie en borging

Wat gaat er goed bij de bemiddeling en ondersteuning van vrijwilligers? En wat kan er beter? Wanneer een vrijwilliger afscheid neemt van een organisatie, is het belangrijk om de periode van inzet te evalueren in een beëindigingsgesprek. Daarin kunnen vrijwilligers open terugblikken en de organisatie van feedback voorzien

8.7 Rechten en plichten

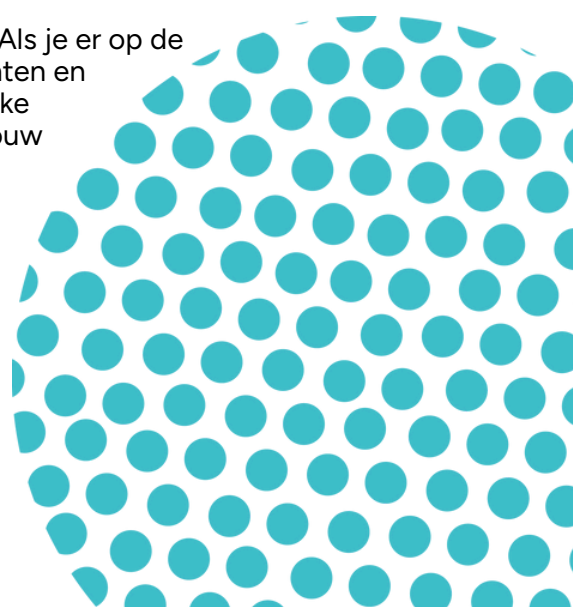
Rechten:

- Een goede begeleiding: Je krijgt uitleg over je taken en kunt altijd vragen stellen.
- Een veilige werkplek: Je werkt in een omgeving waar je je prettig en veilig voelt.
- Respect en waardering: Je werk wordt gewaardeerd. Respectvol met elkaar omgaan.
- Inspraak: Je mag meedenken en je mening geven over het vrijwilligerswerk.
- Verzekering: Je bent verzekerd tijdens je werkzaamheden als vrijwilliger.
- Afspraak is afspraak: We houden ons aan de afspraken die we met jou maken.

Plichten:

- Betrouwbaar bent: Je komt op tijd en houdt je aan de afspraken.
- Eerlijk en respectvol bent: Je gaat netjes om met andere vrijwilligers, medewerkers en deelnemers.
- Grenzen respecteert: Je kent je rol en weet wat wel en niet jouw taak is.
- Zwijgplicht respecteert: Je gaat vertrouwelijk om met persoonlijke informatie.
- Meldt als er iets misgaat: Je geeft het aan als je ergens mee zit of als er iets niet goed gaat.

Onafhankelijke ondersteuning bij vragen over rechten en plichten. Als je er op de plek waar je vrijwilligerswerk doet niet samen uitkomt over jouw rechten en plichten, dan kun je altijd hulp vragen. Je mag dan gratis onafhankelijke ondersteuning krijgen van de adviseurs van Salut. Zij luisteren naar jouw verhaal, denken met je mee en helpen zoeken naar een oplossing.

8.8 Toekomst

De toekomst van vrijwilligerswerk verandert door maatschappelijke ontwikkelingen, technologie en veranderende verwachtingen van vrijwilligers. Hier zijn een paar belangrijke trends:

Flexibeler en kortdurend vrijwilligerswerk

Mensen willen steeds vaker vrijwilligerswerk doen dat past bij hun drukke agenda. Korte, projectmatige klussen of eenmalige acties worden populairder dan langdurige verplichtingen.

Meer digitale en online vrijwilligersmogelijkheden

Vrijwilligerswerk vindt steeds vaker online plaats, zoals mentorprogramma's via videochat, administratieve ondersteuning op afstand of digitale hulp bij taalonderwijs. Technologie maakt het makkelijker om bij te dragen zonder fysiek aanwezig te zijn.

Meer samenwerking tussen organisaties

Organisaties bundelen vaker hun krachten om vrijwilligers beter in te zetten en overlap te voorkomen. Vrijwilligersplatforms en marktplaatsen helpen mensen om snel een passende plek te vinden.

Vrijwilligerswerk als skill-building

Steeds meer mensen zien vrijwilligerswerk als een manier om vaardigheden te ontwikkelen, bijvoorbeeld voor een carrière switch of om werkervaring op te doen. Organisaties spelen hierop in door trainingen en certificaten aan te bieden.

9 Slot

Vrijwilligers vormen de ruggengraat van een betrokken en veerkrachtige samenleving. Met dit beleidsstuk gemaakt in samenwerking tussen Gemeente Hof van Twente en adviseurs Vrijwilligerszaken Salut, is een helder kader geschetst voor de ondersteuning, waardering en ontwikkeling van vrijwilligerswerk.

Door duidelijke structuren en samenwerking te bevorderen, creëren we een duurzame basis waarin vrijwilligers zich gewaardeerd en gefaciliteerd voelen. Met dit beleid geven we richting aan een toekomst waarin vrijwilligerswerk blijft bijdragen aan sociale cohesie, inclusie en maatschappelijke betrokkenheid.

"Twee keer per jaar overleggen de beleidsadviseur Wmo bij gemeente Hof van Twente en de adviseur vrijwilligerszaken van Salut.

Ze bespreken dan hoe het vrijwilligersbeleid loopt en of er iets aangepast moet worden."

Samen bouwen we aan een sterke, vitale gemeenschap waarin iedereen de kans krijgt om zich in te zetten en het verschil te maken.

Samen zetten wij **de schouders onder vrijwilligerswerk**

